

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ชื่อหลักสูตร การจัดสวนสมุนไพร จำนวน ๖ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพิจิตร



ความเป็นมา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบางมูลนาก ดำเนินจัดโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นโครงการสำคัญตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.๒๕๖๖ มาตรา ๙ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตน การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัว ชุมชน หรือสังคม หรือเพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสม มีความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ในการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการฯ ที่มีความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๗๙) : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดชีวิต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) : มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ หมายความว่า ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยเพิ่มกำลังคนคุณภาพรองรับภาคการผลิตเป้าหมาย และพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต นโยบายรัฐบาล : ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อ ๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ช่วงวัยแรงงานยกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ แผนส่งเสริมการเรียนรู้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) : ประเด็น ที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอนเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั่น ๆ ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการจบหลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงานที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้ การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วยช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง การทำดินสำเร็จรูปเป็นอาชีพอิสระที่ผู้เรียนสามารถนำมาเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรองได้ เนื่องจากเป็นอาชีพที่ผู้สนใจสามารถเรียนรู้ได้ง่ายไม่ยุ่งยาก

ดังนั้น สกร.ระดับอำเภอบางมูลนาก จึงได้จัดทำหลักสูตร การจัดสวนสมุนไพร เพื่อฝึกการประกอบอาชีพสามารถลดต้นทุน สร้างรายได้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นอาชีพเสริมลดรายจ่ายให้แก่ครอบครัว และเป็นการส่งเสริมรายได้ ให้ชุมชนมีรายได้เสริมประจำวัน รายได้มั่นคง ในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้จริง

จุดมุ่งหมาย

ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะในการจัดสวนสมุนไพรและประกอบอาชีพอย่างมีคุณธรรม สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๖ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี	๑.๓๐	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	๔.๓๐	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตร การจัดสวนสมุนไพร ประกอบด้วยเนื้อหา ๔ เรื่อง จำนวน ๖ ชั่วโมง ดังนี้

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑. ผู้เรียนบอกความสำคัญและประโยชน์ของการจัดสวนสมุนไพรได้ ๒. วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพการจัดสวนสมุนไพรสามารถบอกคุณธรรมจริยธรรม สำหรับอาชีพการจัดสวนสมุนไพรได้ ๓. บอกวิธีขั้นตอนการผลิตได้ ๔. อธิบายวิธีการรักษาความปลอดภัยจากการใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ได้	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ ๑.๑ ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดสวนสมุนไพร ๑.๒ วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพ และคุณธรรมจริยธรรมสำหรับอาชีพ ๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดสวนสมุนไพร - การเตรียมพื้นที่ - การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ - วิธีการผลิต - วิธีการเก็บเก็บรักษา - ขั้นตอนการผลิต	๑. ผู้เรียนศึกษาสื่อเอกสาร ใบความรู้ สื่ออินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับความสำคัญ ประโยชน์ ความรู้เบื้องต้นคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับการผลิตการจัดสวนสมุนไพร ๒. ผู้เรียนสอบถาม สัมภาษณ์ พูดคุยกับวิทยากรเกี่ยวกับการจัดสวนสมุนไพร ๓. นำข้อมูลจากการศึกษาสื่อ และจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ตนเอง เพื่อตัดสินใจประกอบอาชีพ ๔. นำผลการวิเคราะห์มาแลกเปลี่ยนกับผู้รู้ เพื่อนในกลุ่มและวิทยากร ๕. สรุปช่องทางการประกอบอาชีพและตัดสินใจของตนเอง	๓๐ นาที	-
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ	๑. เตรียมพื้นที่ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือในการผลิตการจัดสวนสมุนไพรได้ ๒. จัดทำการจัดสวนสมุนไพรตามขั้นตอนได้ถูกต้อง ๓. เก็บรายละเอียดของงานได้เรียบร้อยสวยงาม	๑. การเตรียมพื้นที่ ๒. การเตรียมความพร้อม ๓. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ ๔. วิธีการผลิต ๕. อันตรายจากการใช้เครื่องมือการผลิตการจัดสวนสมุนไพร	๑. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับการจัดสวนสมุนไพรทฤษฎี ๒. ผู้เรียนศึกษาดูงานและสัมภาษณ์ / สนทนากับผู้ประกอบ ๓. ผู้เรียนชมการสาธิตของวิทยากรพร้อมสัมภาษณ์ขั้นตอนและวิธีการผลิตทุกขั้นตอน	๒๐ นาที	๒ ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	๔. สร้างขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน	๖. วิธีการเก็บรักษาการจัดสวนสมุนไพร	๔. ผู้เรียนฝึกการจัดสวนสมุนไพรและฝึกเก็บรายละเอียดของงานตามใบงานจนชำนาญ ๕. ผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกันสร้างขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน		
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๑. คำนวณพื้นที่และราคาค่าแรงค่าวัสดุ ในการผลิตการจัดสวนสมุนไพรได้ ๒. หาลูกค้าและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรใช้การจัดสวนสมุนไพรได้ ๓. อธิบายมาตรฐานของการผลิตได้ ๔. เปรียบเทียบราคากับลูกค้าได้อย่างราบรื่นและเป็นที่ยอมรับของลูกค้า ๕. สรุปกระบวนการบริหารจัดการในการจัดสวนสมุนไพรได้	๑. การคำนวณต้นทุนในการผลิตการจัดสวนสมุนไพร ๒. การประชาสัมพันธ์และการหาลูกค้า ๓. การควบคุมมาตรฐานของการบริการ ๔. การเปรียบเทียบราคากับลูกค้า	๑. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิต การหาลูกค้า การประชาสัมพันธ์มาตรฐานของการบริการ และการเจรจาต่อรองราคา ๒. ผู้เรียนฝึกคำนวณ ราคาค่าแรง และวัสดุ การหาลูกค้า และวิธีการประชาสัมพันธ์ ๓. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงาน และฝึกเจรจาต่อรองราคากับลูกค้า โดยใช้บทบาทสมมติ และสถานการณ์จริง ๔. ผู้เรียน และผู้สอน สรุปกระบวนการบริหารจัดการในการจัดสวนสมุนไพรได้	๒๐ นาที	๑ ชั่วโมง ๕๐ นาที
๔. โครงการประกอบอาชีพ	๑. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๒. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๓. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	๑. ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๒. ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๓. องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพ ๔. การเขียนโครงการอาชีพ ๕. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๑. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้	๑๕ นาที	๓๐ นาที

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	๔. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๕. อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๖. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ ๗. ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้ สามารถถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	ถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๒. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง ๓. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๕. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง ๖. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป ครูและผู้เรียนร่วมกันถอดบทเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒ ๓ ๔	๕ นาที	๑๐ นาที

สื่อการเรียนรู้

๑. ศึกษาจากเอกสาร / ใบความรู้
๒. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง
ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม